

Besvarelse

Til teknik- og miljøborgmester Line Barfod

Spørgsmål til byggeaffald, herunder jord, og kommunens og forsyningsselskabernes sociale/CSR klausuler

Du har den 28. maj 2024 stillet følgende spørgsmål:

1. "Gælder Københavns Kommunes sociale klausuler og krav om kædeansvar også for bortskaffelse af byggeaffald?"
2. Hvis det gælder, fører kontrolenheden så også kontrol med at det bliver overholdt, herunder om byggeaffald (herunder jord) bliver bortskaffet korrekt?
3. Har der været eksempler på at byggeaffald (herunder jord) fra kommunens byggerier er bortskaffet i strid med reglerne, herunder at forurenede jord ikke er afleveret til et godkendt afleveringssted?

Desuden vil jeg gerne have de samme spørgsmål stillet til de forsyningsselskaber København er ejer/medejer af."

Økonomiforvaltningens svar

Spørgsmål 1:

Københavns Kommunes arbejdsklausul med kædeansvar gælder også arbejdet med håndtering (nedrivning, kildesortering mv.) på byggeplads og transport fra byggepladsen til deponi.

Spørgsmål 2:

Indsatsteamet mod social dumping i Økonomiforvaltningen foretager udelukkende kontrol med efterlevelse af arbejds- og uddannelsesklausuler i kommunens kontrakter.

Indsatsteamet har hverken en myndighedsrolle overfor leverandører eller ansvar for opfølgning på øvrige kontraktuelle forpligtelser end de sociale klausuler. I sager, hvor insatsteamet mistænker, at der kan være tale om overtrædelser af lovgivning, videregives oplysningerne til relevante myndigheder såsom Arbejdstilsynet, Politiet eller SKAT.

Spørgsmål 3:

Indsatsteamet er ikke bekendt med sager om ulovlig bortskaffelse af byggeaffald eller forurenede jord.

10-06-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 11420

Dokumentnummer i F2
5599002

Sagsnummer eDoc
2024-0200114

Sagsbehandler
Jesper Svensson

Ligeledes er Teknik- og Miljøforvaltningen og Byggeri København heller ikke bekendt med sager vedr. ulovlig bortskaffelse af byggeaffald eller forurenede jord.

Svar vedrørende forsyningselskaberne

Økonomiforvaltningen har spurgt HOFOR, BIOFOS, By & havn, Metro-selskabet, CTR, ARC og Vestforbrænding om, hvordan de forholder sig til de tre spørgsmål. Selskabernes svar er vedlagt som bilag.

Spørgsmål 1:

Vedrørende arbejdstagerrettigheder svarer selskaberne, at de har CSR regler for arbejdstagerrettigheder, og at disse også gælder for leverandører, som bortskaffer jord og byggeaffald. Vedrørende miljøkrav er der metodiske forskelle mellem selskaberne, fx om miljøkrav er en del af aftalegrundlaget mellem leverandører og selskabet, en del af de CSR-politikker, som også pålægges leverandører, eller om det fremgår begge steder.

Spørgsmål 2:

Flere af selskaberne udfører stikprøvekontroller af forholdene m.m. HOFOR og CTR oplyser, at de desuden afregner jord direkte med jordmodtagerne i stedet for med entreprenørerne, jf. vedlagte bilag.

Spørgsmål 3:

Selskaberne er generelt ikke bekendt med ulovlig behandling af byggeaffald, herunder forurenede jord. BIOFOS oplyser dog, at de har oplevet en enkelt fejl, hvor jord ikke blev lagt på et jorddepot, hvilket blev opfanget i tilsynet og rettet.

Bilag

- Svar fra selskaberne

Københavns Kommune
Att. Jesper Svensson

Afdeling: Direktionssekretariatet

J.nr. 24.02-09423

Dato: 10. juni 2024

Svar på spørgsmål fra teknik- og miljøborgmester Line Barfod om bortskaffelse af byggeaffald, herunder jord

Indledning

Teknik- og Miljøborgmester Line Barfod har stillet spørgsmål til Økonomiforvaltningen i København og til deres selskaber, herunder HOFOR og BIOFOS vedr. bortskaffelse af byggeaffald, herunder jord, jf. nedenstående.

1. Har HOFOR og BIOFOS sociale klausuler og krav om kædeansvar, som også gælder for bortskaffelse af byggeaffald?
 - a. I bedes kort beskrive, hvad jeres sociale klausuler omhandler.
2. Hvis det gælder fører, HOFOR og BIOFOS kontrol med, at kravene bliver overholdt, herunder om byggeaffald (herunder jord) bliver bortskaffet korrekt?
3. Har der i HOFOR og BIOFOS været eksempler på, at byggeaffald (herunder jord) fra selskabernes byggerier er bortskaffet i strid med reglerne, herunder at forurenede jord ikke er afleveret til et godkendt afleveringssted?

Spørgsmål 1. Har HOFOR og BIOFOS sociale klausuler og krav om kædeansvar, som også gælder for bortskaffelse af byggeaffald?

HOFOR har en social klausul, der som udgangspunkt indgår i kontraktgrundlaget for alle udbud og rammeaftaler, som HOFOR indgår og dermed pålægger HOFORs leverandører et specifikt ansvar. Den sociale klausul samt generelle CSR-krav indgår derfor også i rammeaftaler på det forespurgte område. I de rammeaftaler, som HOFOR har indgået med to leverandører om modtagelse og håndtering af jord på miljøgodkendte anlæg, er der CSR-krav, der bl.a. omhandler miljø.

Uddrag af rammeaftales afsnit 24:

Leverandøren forpligter sig til at værne om natur og miljø, således at samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelse af dyre- og planteliv. Leverandøren skal ved produktion og levering af de aftalte ydelser tilstræbe:

- at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund samt vibrations og støjulemper;
- at anvende hygiejnisk begrundende processer af betydning for miljøer og for mennesker;
- at begrænse brugen og spild af råstoffer og andre ressourcer;
- at fremme anvendelsen af renere teknologi; og
- at begrænse problemer i forbindelse med bortskaffelse af affald.

Der lægges vægt på, hvad der er realistisk at opnå, når den bedste tilgængelige teknik benyttes, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg og de bedst mulige forureningsbekæmpende foranstaltninger.

Leverandøren forpligter sig ved opfyldelsen af kontrakten således til at overholde princip 7, 8 og 9 i FN's Global Compact. Det betyder, at Leverandøren skal overholde de specifikt fastlagte krav til produktets egenskaber og de eventuelt fastlagte minimumskrav til miljø og energi.

Leverandøren forpligter sig i rammeaftalen ligeledes til at afholde sig fra alle former for korruption.

Leverandøren forpligter sig endvidere til at fremsende dokumentation for, at kravene er overholdt, hvis HOFOR skriftligt anmoder herom.

Generelt om jordhåndteringen i HOFOR kan oplyses, at HOFOR via EU-udbud har indgået rammeaftaler med to jordmodtagere – Norrecco og RGS-NORDIC. Begge jordmodtagere er miljøgodkendte til modtagelse og videre bortskaffelse af jorden, både den rene og den forurenede jord.

Afregning for jordhåndtering sker direkte mellem HOFOR og jordmodtagerne. Dermed er et økonomisk incitament for alternativ bortskaffelse fjernet for de entreprenører, der transporterer jorden. Når jorden af afhændet til jordmodtager, er det deres jord og dermed deres ansvar at sikre korrekt bortskaffelse til endelig disponering. Alligevel har HOFOR valgt at stille vilkår om anvendelse af underleverandører, idet der i kontrakterne med Norrecco og RGS-NORDIC står:

- Leverandørens anvendelse af underleverandører skal på forhånd skriftligt godkendes af HOFOR, såfremt underleverandøren påtænkes at levere væsentlige dele af ydelsen.
- Eventuelle underleverandører skal opfylde samme krav som Leverandøren, og det er Leverandørens ansvar at fremsende relevant dokumentation herfor til HOFOR.
- Leverandøren er ansvarlig for eventuelle underleverandørers opfyldelse af Rammeaftalen i samme omfang, som hvis Leverandøren selv havde leveret ydelsen.

HOFOR har på den baggrund stillet følgende krav til jordmodtagerne vedr. slutanvendelse af HOFORs jord:

- Jord skal slutanvendes på anlæg, der har en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. HOFOR skal have tilsendt miljøgodkendelse og andre tilladelser. Inden jorden transporteres til slutanvendelse, skal jordmodtager oplyse, hvilket anlæg, jorden slutdisponeres på.
- Forurenede jord skal disponeres til slutanvendelse på nærmest mulige kystnære miljøgodkendte deponi.

Hvis det ikke er muligt at finde slutanvendelsessteder, der lever op til disse krav, skal HOFOR på forhånd have anden slutanvendelse forelagt, og det må ikke tages i brug uden HOFORs forudgående godkendelse.

HOFOR har som krav, at jord må aldrig disponeres til slutanvendelse i grusgrave eller i BNBO (boringsnære beskyttelsesområder), og HOFOR forbeholder sig ret til at kræve, at der ikke disponeres jord til et slutanvendelsessted, hvis det pågældende slutanvendelsesstedes miljøgodkendelse formelt er påklaget af HOFOR.

Spørgsmål 2. Hvis det gælder fører, HOFOR og BIOFOS kontrol med, at kravene bliver overholdt, herunder om byggeaffald (herunder jord) bliver bortskaffet korrekt?

Den sociale klausul, som er indarbejdet i rammeaftalen, bestemmer, at HOFOR ved mistanke om overtrædelse kan kræve dokumentation for efterlevelse. Endvidere gælder, at HOFOR ved overtrædelse kan opkræve bod, erstatning eller tilbageholde vederlag. HOFORs CSR-team vil straks i samarbejde med HOFORs miljøafdeling følge op, hvis der opstår konkret mistanke på området.

Miljøafdelingen kontrollerer løbende at bortskaffelse af jord og andet byggeaffald foregår efter retningslinjerne.

Jordens forureningstilstand dokumenteres af jordmodtagerne (Norrecco og RGS-NORDIC) ved udtagning af jordprøver for hvert 30 tons jord, jf. Vejledning i håndtering af forurenede jord på Sjælland (Sjællandsvejledningen). Denne vejledning har været anvendt som standard siden 2001 og ved at følge den, sikres det, at al jord, som jordmodtagerne håndterer og bortskaffer til slutanvendelse, bliver klassificeret i henhold til forureningsklasser. HOFOR modtager analyseresultaterne som et led i standardafrapporteringen og afregningen af jord i forhold til håndtering og slutanvendelse, da forureningsklassen også har betydning for prisen for håndtering og bortskaffelse.

Den jord, der køres fra jordmodtagerne til de af HOFOR godkendte slutanvendelsesanlæg, registreres ved lister over mængder og forureningsklasse, hvormed HOFOR har dokumentation for, hvor jorden er kørt hen, og at aftalerne dermed er overholdt. Foruden den projektspecifikke kontakt til jordmodtagerne, hvor Miljøsektionens medarbejdere håndterer konkrete daglige spørgsmål og problemstillinger, afholdes statusmøder, hvor bl.a. overholdelse af aftalen drøftes. Disse møder afholdes efter behov, som regel et par

gange om året, men begrænses dog, når aftalerne skal fornyes i form af et EU-udbud for at sikre imod konkurrenceforvridning og inhabilitet.

Mht. bortskaffelse af andet byggeaffald end jord kan oplyses, at de forurenede affaldsfraktioner kommer fra HOFORs aktiviteter, når der renoveres og/eller nedrives bygninger. HOFOR har stort fokus på korrekt og miljørigtig bortskaffelse af bygningsaffald, og har her haft særlig fokus på de farlige og forurenede fraktioner, så det er sikret, at disse fraktioner ikke er blevet ulovligt genanvendt eller bortskaffet.

Bygninger undersøges for forurenende dele, og det sker ved, at en rådgiver udtager prøver af de forskellige dele af bygningen, foretager analysen og fremsender en rapport til HOFOR. HOFORs miljøsektion har en rammeaftale med rådgivere, der kan udføre disse undersøgelser (Rammeaftale om bygningsundersøgelser).

Ud fra undersøgelsens resultater, anmoder HOFORs miljøsektion en entreprenør fra nedrivningsbranchen om en vurdering af mængderne af de forskellige affaldsfraktioner.

Styringen foretages af HOFORs miljøsektion, og det sikrer en stor grad af uvildighed i forhold til de aktuelle bygge- og anlægsaktiviteter. Informationerne herfra anvendes direkte i udbudsmaterialet til tildeling af nedrivningsopgaven.

Når renoverings- og eller nedrivningsopgaven udføres, er HOFORs miljøsektion med i hele forløbet og står for tilsyn med arbejdet og anmeldelse af affaldet. Entreprenøren står for opgaven med at sikre de deklarerationer og vejersedler, der skal foreligge, når affaldet afleveres til godkendt slutmodtager. HOFOR får disse deklarerationer og vejersedler som et led i kontrollen af, at bortskaffelsen sker korrekt.

Afregning af affaldsbortskaffelse sker til entreprenøren, som afregner med slutmodtager. Denne mellemafregning mellem entreprenør og slutmodtager er dermed et dokumentationskrav i HOFORs afregning med entreprenøren.

Nogle af de rådgivere, der nævnes i udsendelsen, har været anvendt i HOFOR. Det drejer sig bl.a. om en tidligere medarbejder fra firmaet A+ og nu WSP, og COWI.

WSP er med på HOFORs rammeaftale om bygningsundersøgelser og her indgår den førnævnte medarbejder som en af specialisterne. HOFORs miljøsektion har i længere tid ikke været tilfreds med dennes leverancer i forhold til kvaliteten af det udførte arbejde. Arbejdet er styret og kvalitetssikret af HOFORs miljøsektion og er, som beskrevet ovenfor, uafhængig af selve bortskaffelsen. Miljøsektionen har i forbindelse med udsendelsen kontaktet WSP med henblik på at få medarbejderen fjernet som specialist på rammeaftalen og HOFOR har desuden bedt dem om at sikre kvaliteten af det udførte arbejde.

HOFOR har desuden rettet henvendelse til COWI, som efterfølgende har sendt en redegørelse til HOFOR om håndteringen af sagen og oplyser, at de har suspenderet to medarbejdere mens sagen undersøges yderligere.

Spørgsmål 3. Har der i HOFOR og BIOFOS været eksempler på, at byggeaffald (herunder jord) fra selskabernes byggerier er bortskaffet i strid med reglerne, herunder at forurenede jord ikke er afleveret til et godkendt afleveringssted?

HOFOR har ikke kendte eksempler på, at bortskaffelse er i strid med reglerne. Det er dog ikke det samme som at sige, at det ikke er sket, da det ikke er muligt - selv med gode procedurer - at kontrollere alt. HOFOR vil i den kommende tid gennemgå sine procedurer for at se, om der er steder, hvor procedurerne skal skærpes.

04. juni 2024
RUN

Notat vedr. Københavns Kommunes henvendelse til BIOFOS angående håndtering af bortskaffelse af byggeaffald, herunder jord

Indledning:

Københavns Kommune, ved Økonomiforvaltningen, har kontaktet BIOFOS på vegne af Teknik- og Miljøborgmester, Line Barfod, og stillet nedenstående spørgsmål til deres selskaber, herunder HOFOR og BIOFOS.

1. Har HOFOR og BIOFOS sociale klausuler og krav om kædeansvar, som også gælder for bortskaffelse af byggeaffald?
 - a. I bedes kort beskrive, hvad jeres sociale klausuler omhandler.
2. Hvis det gælder fører, HOFOR og BIOFOS kontrol med, at kravene bliver overholdt, herunder om byggeaffald (herunder jord) bliver bortskaffet korrekt?
3. Har der i HOFOR og BIOFOS været eksempler på, at byggeaffald (herunder jord) fra selskabernes byggerier er bortskaffet i strid med reglerne, herunder at forurenede jord ikke er afleveret til et godkendt afleveringssted?

Økonomiforvaltningen vil gerne have BIOFOS svar på ovenstående i notatform, som kan udleveres til Teknik- og Miljøborgmester Line Barfod og lægges på Økonomiudvalgets hjemmeside.

Redegørelse:

Ad spørgsmål 1:

BIOFOS implementerede en arbejdsklausul i 2015, pba. den af bestyrelsen godkendte indstilling af den 29. maj 2015 vedr. retningslinjer for anvendelse af sociale klausuler. Klausulen indarbejdes i følgende udbud:

Udbudsområde	Klausul	Anvendelsesområde
Bygge- og anlægsudbud	Arbejdsklausul	I det omfang kontraktgrundlaget baseres på BIOFOS' AB 18, ABT 18, samt AB Forenklet.
Tjenesteydelsesudbud	Arbejdsklausul	Opgave med en varighed på min. 6 mdr., skønnet kontraktsum på min. 10 mio. kr., og skønnet lønudgift på min. 4 mio. kr.

BIOFOS' arbejdsklausul stiller bl.a. krav om ordnede løn og arbejdsvilkår, herunder for underleverandører/entreprenører.

Der er ikke udarbejdet særlige sociale klausuler for kontrakter omfattende bortskaffelse af byggeaffald, herunder jord.

Særlige krav om håndtering og bortskaffelse af eks. byggeaffald, herunder jord, indarbejdes i andre dele af kontraktgrundlaget herunder det tekniske. I BIOFOS' standard kontraktgrundlag

er der indarbejdet krav om, at entreprenører/leverandører skal sikre, at underentreprenører/underleverandører ligeledes overholder de relevante krav i kontrakten, dvs. der er indarbejdet et kædeansvar.

Ad spørgsmål 2:

Der er foretaget en stikprøvekontrol på BIOFOS største bygge- og anlægskontrakter og det kan bekræftes, at der på de største kontrakter, hvor store mængder jord håndteres, føres veldokumenteret tilsyn for korrekt håndtering af jorden.

Ad spørgsmål 3:

BIOFOS er bekendt med, at der har været en enkelt forkert håndtering af noget jord, hvor jorden blev lagt på jorddepot ved en fejl. Dette blev opfanget af tilsynet og BIOFOS fik entreprenøren til at bortskaffe jorden korrekt. Forholdet er beskrevet i jordtilsynet. Det vurderes at være en lille fejl, der er sket.

Til Økonomiforvaltningen

Svar på spørgsmål vedr. sociale klausuler og byggeaffald

Baggrund

By & Havn har den 29. maj 2024 modtaget følgende henvendelse fra Økonomiforvaltningen:

"Teknik- og Miljøborgmester Line Barfod har stillet nedenstående spørgsmål til Økonomiforvaltningen og til vores selskaber, herunder By & Havn.

- 1. Har selskabet sociale klausuler og krav om kædeansvar, som også gælder for bortskaffelse af byggeaffald?
 - a. I bedes kort beskrive, hvad jeres sociale klausuler omhandler.**
- 2. Hvis det gælder, føres der da kontrol med, at kravene bliver overholdt, herunder om byggeaffald (herunder jord) bliver bortskaffet korrekt?*
- 3. Har der i været eksempler på, at byggeaffald (herunder jord) fra bygge-rier er bortskaffet i strid med reglerne, herunder at forurennet jord ikke er afleveret til et godkendt afleveringssted?*

Økonomiforvaltningen vil gerne have jeres svar på ovenstående i notatform, som kan udleveres til Teknik- og Miljøborgmester Line Barfod og lægges på Økonomiudvalgets hjemmeside."

By & Havns besvarelse

Ad spørgsmål 1

Har selskabet sociale klausuler og krav om kædeansvar, som også gælder for bortskaffelse af byggeaffald?

- a. I bedes kort beskrive, hvad jeres sociale klausuler omhandler.*

By & Havns socialklausul er en (uddannelses/beskæftigelses-klausul), hvilket betyder, at klausulen alene omhandler krav til leverandører om at beskæftige elever/praktikanter mv.

By & Havn har også en arbejdsklausul og en boforholdsklausul. Disse klausuler omhandler arbejdsvilkår, arbejdstagerrettigheder og boforhold. By & Havn er med til at sikre fair løn, arbejdstid og andre arbejdsvilkår for leverandørernes medarbejdere på lige fod med gældende regler i Danmark.

By & Havns social- og arbejdsklausul lægger sig op ad Københavns Kommunes klausuler. By & Havn har ikke en klausul der konkret omhandler bortskaffelse af byggeaffald.

7. juni 2024
S-20240103-0016
D-20240607-162472

Korrekt og lovmæssigt bortskaffelse af byggeaffald er et krav, der stilles i By & Havn entreprisekontrakter overfor entreprenøren og dennes underentreprenører, som også er underlagt dette krav.

Ad spørgsmål 2

Hvis det gælder, føres der da kontrol med, at kravene bliver overholdt, herunder om byggeaffald (herunder jord) bliver bortskaffet korrekt?

Jordaffald bliver dokumenteret og kategoriseret til de korrekte kategorier. Herefter skrives det på køresedler og bliver transporteret til godkendt afleveringssted.

Kontrol af virksomhedernes håndtering af jord og affald er en myndighedsopgave.

By & Havn forventer, at leverandører og kunder overholder gældende lovgivning på området.

Ad spørgsmål 3

Har der i været eksempler på, at byggeaffald (herunder jord) fra byggerier er bortskaffet i strid med reglerne, herunder at forurenede jord ikke er afleveret til et godkendt afleveringssted?

By & Havn er ikke bekendt med, at byggeaffald eller jord fra projekter, hvor By & Havn er bygherre, bortskaffes i strid med reglerne.

I øvrigt henvises til besvarelsen af spørgsmål 1 og 2.

Notat

Emne: Besvarelse af spørgsmål fra Teknik- og Miljøborgmester Line Barfod vedr. bortskaffelse af forurenede jord

Fra: Metroselskabet

Til: Københavns Kommune

Kopi til:

Dato: 10-06-2024

Københavns Kommune Økonomiforvaltning har den 30. maj 2024 bedt Metroselskabet om input til besvarelse af spørgsmål fra Teknik- og Miljøborgmester Line Barfod, der har stillet nedenstående spørgsmål til Økonomiforvaltningen.

Spørgsmål 1:

Har Metroselskabet CSR-klausuler, herunder med kædeansvar, som også gælder for bortskaffelse af byggeaffald?

- a. I bekræftende fald bedes I kort beskrive, hvad jeres klausuler dækker og
- b. oplyse om Metroselskabet fører kontrol med, at klausulerne overholdes, herunder om byggeaffald (herunder jord) bliver bortskaffet korrekt?

Svar ad 1a:

Metroselskabet har kædeansvar i selskabets arbejdsklausul, som alle entreprenører og underentreprenører skal leve op til. Arbejdsklausulen omhandler løn- og arbejdsvilkår for medarbejderne. Metroselskabet har som kontraktkrav, at entreprenører og underentreprenører løbende skal kontrollere, om medarbejderne får rette løn- og arbejdsvilkår og skal altid træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at medarbejderne får rette løn.

Metroselskabet fører tilsyn og kontrol med overholdelsen af arbejdsklausulen og kan sanktionere overfor entreprenørerne og underentreprenørerne, hvis der vurderes nødvendigt. Metroselskabet har i 2022 og 2023 gennemført fem kontrolundersøgelser af underentreprenørers overholdelse af Metroselskabets arbejdsklausuler.

Metroselskabet stiller i Code of Conduct overordnede krav til hvordan leverandørerne arbejder med bl.a. miljøforhold. Metroselskabet kan føre kontrol med overholdelsen af kodekset, hvis der er en konkret sag eller selskabet får begrundet mistanke om manglende overholdelse. Metroselskabet arbejder med at opdatere Code of Conduct, for blandt andet at styrke mulighederne for at føre kontrol med efterlevelsen af kodekset, da det nuværende i praksis giver selskabet begrænsede muligheder for at gøre dette.

Svar ad 1b:

I Metroselskabets anlægskontrakter er der defineret klare krav til entreprenørens håndtering af jord på et højere detaljeniveau end vores Code of Conduct. Som eksempel kan nævnes, at der for hver arbejdsplads er krav til at plan for klassificering af jorden samt endelig plan for bortskaffelse af jorden er godkendt af myndighed, som anviser endeligt modtagested for al overskudsjord.

På alle byggepladser udfører entreprenøren en forklassificering af overskudsjorden. Analyseparametre og analysefrekvens aftales med og godkendes af myndighed. På baggrund af analyseresultater fra forklassificeringen udarbejdes en graveplan som godkendes af myndighed, og som entreprenøren følger, for at sikre at jorden håndteres korrekt. Under gravearbejdet udfører entreprenøren tilsyn med håndteringen af jorden. Entreprenøren udarbejder desuden en statusrapport for jordens håndtering - som udgangspunkt pr. månedsbasis - medmindre andet er aftalt med Metroselskabet, og heri er beskrevet hvor meget jord, der er opgravet og bortkørt i den respektive periode inden for de forskellige jordklasser.

Fra anlæg af metro håndteres der ikke store mængder byggeaffald (som for eksempel ved nedrivning af bygninger), men der håndteres og bortskaffes det almindelige affald der typisk generes på en større byggeplads, dvs. træ, metal, plastik mv., iht. Københavns Kommunes affaldsregulativ.

Spørgsmål 2

Har Metroselskabet eksempler på, at byggeaffald (herunder jord) fra selskabets byggerier er bortskaffet i strid med reglerne, herunder at forurenede jord ikke er afleveret til et godkendt afleveringssted?

Ad 2:

Metroselskabet har ikke kendskab til, at byggeaffald, herunder forurenede jord, fra selskabets anlægsprojekter er bortskaffet i strid med reglerne.

NOTAT

Til: Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune
Fra: CTR
Dato: 3. juni 2024 / Dok. nr.: DM_112638
Vedr.: Henvendelse af 29. maj 2024 fra Økonomiforvaltningen; Spørgsmål til kommunens selskaber om håndtering af bortskaffelse af byggeaffald, herunder jord

Københavns Kommune har den 29. maj 2024 fremsendt følgende spørgsmål til CTR;

”Teknik- og Miljøborgmester Line Barfod har stillet nedenstående spørgsmål til Økonomiforvaltningen og til vores selskaber, herunder CTR.

1. Har selskabet sociale klausuler og krav om kædeansvar, som også gælder for bortskaffelse af byggeaffald?
 - a. I bedes kort beskrive, hvad jeres sociale klausuler omhandler.
2. Hvis det gælder, føres der da kontrol med, at kravene bliver overholdt, herunder om byggeaffald (herunder jord) bliver bortskaffet korrekt?
3. Har der i været eksempler på, at byggeaffald (herunder jord) fra byggerier er bortskaffet i strid med reglerne, herunder at forurenede jord ikke er afleveret til et godkendt afleveringssted?

Økonomiforvaltningen vil gerne have jeres svar på ovenstående i notatform, som kan udleveres til Teknik- og Miljøborgmester Line Barfod og lægges på Økonomiudvalgets hjemmeside.

Deadline for svar til ØKF 5. juni 2024.”

1. Gælder CTRs sociale klausuler og krav om kædeansvar også for bortskaffelse af byggeaffald?

CTR’s sociale klausuler indeholder et objektive kædeansvar og gælder således for hele leverandørkæden, herunder for bortskaffelse af byggeaffald.

I Sociale & arbejdsmæssige klausuler, afsnit 3.3 – Miljø fremgår det specifikt, at leverandøren skal ”begrænse problemer i forbindelse med bortskaffelse af affald”

- a. CTR’s sociale klausuler omfatter krav til
 - Menneskerettigheder
 - Arbejdstagerrettigheder
 - Miljø
 - Anti-korruption
 - Praktikanter

2. Hvis det gælder fører CTR så kontrol med, at det bliver overholdt, herunder om byggeaffald (herunder jord) bliver bortskaffet korrekt?

Ad. Jordhåndtering

CTR udfører en række anlægsarbejder på ledningsanlæg, som omfatter håndtering af jord. CTR tilstræber, at jord genindbygges i forbindelse med anlægsarbejdet, for at reducere omfanget af jordkørsel og anvendelse af nye råstoffer. Når CTR indgår entrepriseaftaler for gravearbejde i jord omfatter vores kontrakter krav om, at jord bortkøres til godkendt jordhåndteringsanlæg. CTR betaler omkostningen til jordbehandlingen direkte til det aktuelle jordbehandlingsanlæg på baggrund af vejesedler og jordanalyser.

Når anlægsarbejde foregår på matrikler, som er kortlagt (V1 eller V2 jf. Jordforureningsloven) sker jordbehandling i overensstemmelse med retningslinjerne i den aktuelle kommune. CTR har indgået aftale med Rambøll om tilsyn i forbindelse med disse opgaver, samt den lovpligtige tilsynsrapportering til miljømyndigheden. Vi har aktuelt anlægsarbejder ved vekslerstationen SYW, hvor der er kortlagt forurening.

Når anlægsarbejder foregår på matrikler, herunder vejarealer vil den bortkørte jord som minimum kunne klassificeres som byjord og dermed potentielt være forurennet. Det er aftalt med leverandøren, at jorden bortkøres til godkendt jordhåndteringsanlæg og karteres, så omkostningen til jordbehandling kan fastsættes af jordbehandlingsanlægget og faktureres direkte til CTR.

CTR vurderer, at denne procedure sikrer transparens i jordhåndteringen. Vi lægger i vores vurdering vægt på, at vores leverandører ikke har økonomiske incitamenter til at undgå korrekt behandling på jordhåndteringsanlæg.

CTR forudsætter, at den ansvarlige myndighed fører den nødvendige kontrol af jordbehandlingsanlæg.

Ad. Byggeaffald

I CTR's anlægsarbejder skabes der byggeaffald i form af jernskrot mm. CTR har aftalt med de enkelte leverandører, at de sikrer aflevering af byggeaffald til godkendt/certificeret miljøbehandling.

CTR er i gang med at udarbejde et miljøledelsessystem, som indeholder konkrete procedurer for hvordan CTR indgår aftaler om håndtering af alle former for byggeaffald. Disse er dog endnu ikke udarbejdet og implementeret.

3. Har der været eksempler på at byggeaffald (herunder jord) fra CTRs anlægsarbejder er bortskaffet i strid med reglerne, herunder at forurenede jord ikke er afleveret til et godkendt afleveringssted?

CTR har ikke kendskab til at byggeaffald, herunder forurenede jord ikke er afleveret til et godkendt afleveringssted.

Notat

4. juni 2024
Sagsnr. 24/143
Dok. nr. -
Initialer OHLN/akh

Vedr. håndtering af byggeaffald herunder jord

Side 1 af 3

Til Københavns Kommune

Kopi til

Baggrund

Københavns Kommune har den 29. maj 2024 stillet spørgsmål om håndtering af byggeaffald til kommunens selskaber herunder ARC. Spørgsmålene lyder:

1. Har selskabet sociale klausuler og krav om kædeansvar, som også gælder for bortskaffelse af byggeaffald?
 - a. I bedes kort beskrive, hvad jeres sociale klausuler omhandler.
2. Hvis det gælder, føres der da kontrol med, at kravene bliver overholdt, herunder om byggeaffald (herunder jord) bliver bortskaffet korrekt?
3. Har der været eksempler på, at byggeaffald (herunder jord) fra byggerier er bortskaffet i strid med reglerne, herunder at forurenede jord ikke er afleveret til et godkendt afleveringssted?

Sociale klausuler og krav om kædeansvar

ARC har sociale klausuler med krav om kædeansvar. De sociale klausuler består af arbejdsklausuler, der stiller krav til løn og arbejdsvilkår samt uddannelsesklausuler, der vedrører krav om personer under oplæring.

ARCs kontrol med leverandørers overholdelse af klausuler består af en kontrol af, at arbejdet udføres på overenskomstmæssige eller lignende vilkår, samt at der er det krævede antal personer under oplæring. Kontrollen er risikobaseret med udførelse af stikprøver. ARCs bestyrelse forelægges årligt en evaluering vedrørende udbud og klausuler.

De sociale klausuler omfatter imidlertid alene arbejdsforhold.

Byggeaffald og jord fra ARCs anlægsprojekter

I forhold til håndtering af byggeaffald fra ARCs egne anlægsprojekter vil ARC som bygherre og i forhold til jord stå for prøvetagning og udarbejdelse af planer for håndtering af jorden.

Som udgangspunkt vil jordhåndteringsplanen være godkendt af myndighederne i det omfang, ARC er registreret som potentiel forurenede virksomhed vedrørende den pågældende lokalitet. Der er fra ARCs side tilknyttet tilsyn under udførelsen, og der foretages stikprøvekontrol under arbejdet og kontrol af vejesedler efter arbejdets udførelse. Afregning sker på baggrund af vejesedler fra modtagere af jorden. Disse vejesedler danner baggrund for afregning i forhold til entreprenøren. Der anvendes alene godkendte jordmodtagere.

Ved nedrivning af det tidligere forbrændingsanlæg blev der konstateret PCB-forurening i betonen, der derfor blev sejlet til Holland til behandling, hvilket skete efter en myndighedsgodkendt plan.

Byggeaffald og jord fra ARCs genbrugspladser

I kraft af ARCs modtagelse af affald fra genbrugspladser modtages årligt (2023) cirka 37.000 tons byggeaffald inkl. affald til deponi (1.800 tons) og jord (12.000 tons). Mængderne vedrører de mængder, som

er afsat til modtageanlæg, og er således ekskl. de genstande, der kan genbruges direkte og hentes af private borgere og virksomheder på genbrugspladserne.

Affaldet modtages fra husholdninger og virksomheder, der betaler for adgang pr. besøg. Da der kun er adgang for køretøjer med en maksimal totalvægt på 3,5 tons på genbrugspladserne, sætter det en naturlig begrænsning for modtagelsen. Der er desuden en begrænsning i mængden af byggeaffald, som modtages, på 1 ton pr. projekt.

Ved afsætning af byggeaffald, som ARC modtager på genbrugspladserne, stilles krav om bl.a. miljøgodkendelse hos modtageanlægget. Krav om miljøgodkendelse gælder også eventuelle underleverandører.

For jord skal der udtages prøver og analyseres for hver 30 tons i henhold til jordflytningsbekendtgørelsen. Analyseresultater skal fremsendes til ARC.

Der analyseres for bl.a. olie og tungmetaller i henhold til gældende lovgivning. Hvis jorden ikke er forurenet, anvendes den som jordopfyld. Hvis jorden er forurenet, renses den enten ved passiv biologisk nedbrydning eller ved hjælp af aktive metoder (f.eks. termisk behandling eller vask). Jorden kan derefter anvendes til jordopfyld under de rette forhold og miljøgodkendelser. I visse tilfælde er jorden så forurenet, at den ikke kan renses og må deponeres i stedet.

ARC kontrollerer de modtagne oplysninger, fører jævnligt kontrol ved fysisk kontraktopfølgning og er berettiget til uanmeldt kontrol hos modtageanlægget.

ARC udfører ikke selv prøver og har ud over krav om, at analyser skal være udført af autoriseret laboratorium, ikke mulighed for at kontrollere validiteten.

Erfaringer

ARC har ikke oplevet nogen sager, hvor der har været konstateret eller har været mistanke om ukorrekt håndtering af byggeaffald eller jord.

ARC har på den baggrund ikke grundlag for at antage, at reglerne vedrørende håndtering af byggeaffald og jord ikke er blevet overholdt for affald fra ARCs aktiviteter.

AV Miljø

ARC er medejer af affaldsdeponiet AV Miljø, der blandt andet modtager byggeaffald til deponering.

Alt byggeaffald, som modtages på AV Miljø, skal anvises af kommunen med et specifikt løbenummer pr. sag samt dokumentation ved analyser for indhold af f.eks. asbest, PCB, tungmetaller samt øvrige relevante stoffer. Affaldet skal deklareres før modtagelse og er specifikt knyttet til den enkelte sag. Efter modtagelse af sidste læs skal kommunen have data retur på modtagne mængder, og sagen kan lukkes.

AV Miljø modtager kun dokumenteret ren jord til daglig afdækning efter forudgående aftale samt forurenet jord, der hverken kan renses eller genanvendes/nyttiggøres. Al jord, som modtages, skal anvises af kommunen samt deklareres, og der skal foreligge analyser (min. 1 analyse pr. 30 tons) og analyseres efter jordpakken (samling af de mest almindelige analyser) samt for evt. stoffer, der afspejler grundens historik.

AV Miljø modtager meget små mængder forurenet jord (typisk jord med asbest).

AV Miljø er godkendt modtager af netop kontamineret byggeaffald og jord. AV Miljø modtager først affald, når der er styr på alle papirer, dvs. deklaration samt anvisning og løbenummer fra kommunen - før kan man ikke komme på anlægget.

Emne: VS: [EKSTERN] SV: Haster: Spørgsmål ifm. dokumentaren "Den Sorte Svane" på TV2 vedr. håndtering af jord samt bortskaffelse af byggeaffald

Svar fra Vestforbrænding:

Kommunen spørger følgende:

1. Har selskabet sociale klausuler og krav om kædeansvar, som også gælder for bortskaffelse af byggeaffald?
 - a. I bedes kort beskrive, hvad jeres sociale klausuler omhandler.

I forbindelse med udbud har Vestforbrænding et standardparadigme, inkl. CSR-klausul, som stiller krav til leverandørerne omkring menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrupsion. Disse CSR-krav stilles også ved bygge- og anlægsaftaler og ved behandlingsaftaler og pålægger leverandøren at sikre, at dette også overholdes hos deres eventuelle underleverandører som bruges i forbindelse med aftalen.

2. Hvis det gælder, føres der da kontrol med, at kravene bliver overholdt, herunder om byggeaffald (herunder jord) bliver bortskaffet korrekt?

Vestforbrænding har primo 2024 gennemført en stikprøvekontrol på overholdelse af CSR-klausulen hos 19 udvalgte leverandører. Der er fastsat retningslinjer for, at en kontrol om overholdelse af CSR-klausulen gennemføres minimum hvert andet år, men på baggrund af en konkret vurdering kan sådan en kontrol foretages oftere og på udvalgte brancher. Den konkrete kontrol har ikke givet anledning til yderligere.

3. Har der i været eksempler på, at byggeaffald (herunder jord) fra byggerier er bortskaffet i strid med reglerne, herunder at forurenede jord ikke er afleveret til et godkendt afleveringssted?

Der er vi ikke vidende om.

Med venlig hilsen
Tine-Marie Samson Markussen

Mobil: +45 26824500